

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 243/2020-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. júna 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Libora Duľu a Ladislava Duditsša (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jánom Uhlíkom, Námestie slobody 1, Vranov nad Topľou, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Er 799/2017 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej sťažnosti, sťažnostná argumentácia a návrh rozhodnutia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. februára 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie svojej veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len

„okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Er 799/2017 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Ústavná sťažnosť po jej doručení nebola pridelená sudcovi spravodajcovi v súlade s Dodatkom č. 1 k Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. marca 2018 do 28. februára 2019 a čl. X bodom 2 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“). Plénum ústavného súdu prijalo 16. októbra 2019 dodatok č. 1 k rozvrhu práce. V zmysle čl. X bodu 5 písm. c) rozvrhu práce bola vec sťažovateľa 17. októbra 2019 prerozdelená a náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Duditšovi, ktorý je v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu práce členom štvrtého senátu ústavného súdu pracujúceho v zložení Miroslav Duriš (predseda senátu), Libor Duľa a Ladislav Duditš (členovia senátu).

3. Z podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ ako oprávnený podal 14. februára 2017 návrh na vykonanie exekúcie Exekútorскому úradu JUDr. Jaroslava Špičku, Okulka 24/11, Vranov nad Topľou (ďalej len „súdny exekútor“), a to na podklade právoplatného a vykonateľného exekučného titulu rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 10 Cpr 1/2016 zo 14. decembra 2016 (ďalej len „exekučný titul“), proti povinnému [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „povinný“). Exekučné konanie je vedené na okresnom súde pod sp. zn. 11 Er 799/2017.

4. Podľa vyjadrení súdneho exekútora sťažovateľ zastával názor, že aj napriek urgenciám súdneho exekútora adresovaným okresnému súdu tento vo veci vôbec nekonal. Sťažovateľ sa v exekučnom konaní domáhal núteného výkonu exekučného titulu, ktorým mu bol priznaný nárok na vyplatenie mzdy za vykonanú prácu.

5. Z týchto dôvodov sa sťažovateľ domnieva, že okresný súd nepostupuje v konaní riadne, a tým porušuje jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov

v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

6. Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí jeho ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ], aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 11Er 799/2017 porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva z titulu primeraného finančného zadosťučinenia čiastku 2000,- Eur, ktorý je Okresný súd Nitra povinný vyplatiť do 2 mesiacov po nadobudnutí právnej moci tohto nálezu.

3. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi úhradu trov právneho zastúpenia v rozsahu, ako budú vyčíslené pri skončení veci.“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa § 55 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania je neprípustný, ak

a) sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené,

b) ústavný súd v tej istej veci koná,

c) navrhovateľ sa ním domáha preskúmania rozhodnutia ústavného súdu alebo

d) to ustanovuje tento zákon v § 132 ods. 2 alebo § 142 ods. 2.

10. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

11. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,

b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,

c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,

d) ktorý je neprípustný,

e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

f) ktorý je podaný oneskorene,

g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

13. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

14. V zmysle § 36 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom do 31. marca 2017 (ďalej len „Exekučný poriadok“), t. j. v čase podania návrhu na začatie exekúcie, exekučné konanie začína dňom, v ktorom bol exekútorovi doručený návrh na vykonanie exekúcie. Exekútor však môže začať vykonávať exekúciu až udelením poverenia súdu na jej vykonanie.

15. Podľa § 113 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“) o začatí reštrukturalizačného konania súd vydá uznesenie, ktoré bezodkladne zverejní v Obchodnom vestníku; zverejnením uznesenia v Obchodnom vestníku sa začína reštrukturalizačné konanie. Iné rozhodnutia alebo písomnosti súdu vydané pred začatím reštrukturalizačného konania sa v Obchodnom vestníku nezverejňujú. V zmysle § 114 ods. 1 písm. b) zákona o konkurze začatie reštrukturalizačného konania má tieto účinky: pre pohľadávku, ktorá sa v reštrukturalizácii uplatňuje prihláškou, nemožno začať konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie na majetok patriaci dlžníkovi; už začaté konania o výkon rozhodnutia alebo exekučné konania sa prerušujú.

16. V zmysle § 23 ods. 1 zákona o konkurze vyhlásením konkurzu sa začína konkurz. Konkurz sa považuje za vyhlásený zverejnením uznesenia o vyhlásení konkurzu v Obchodnom vestníku. Vyhlásením konkurzu sa dlžník stáva úpadcom. Podľa § 48 zákona o konkurze na majetok podliehajúci konkurzu nemožno počas konkurzu začať konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie; už začaté konania o výkon rozhodnutia alebo exekučné konania sa vyhlásením konkurzu zastavujú. Ak v konaní o výkon rozhodnutia alebo v exekučnom konaní už došlo k speňaženiu majetku podliehajúceho konkurzu, avšak výťažok ešte nebol vyplatený oprávnenému, výťažok sa stáva súčasťou príslušnej podstaty a trovy konania sú pohľadávkou proti príslušnej podstate; ak je oprávneným veriteľ zabezpečenej pohľadávky, výťažok exekútor alebo iný vymáhajúci orgán vyplatí veriteľovi zabezpečenej pohľadávky do výšky jeho zabezpečenej pohľadávky, ako keby konkurz nebol vyhlásený.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

17. Predmetom ústavnej sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom exekučnom konaní. Sťažovateľ v rámci svojej argumentácie uvádza aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru vo vzťahu k namietaným prietahom, ale v petite ústavnej sťažnosti nežiada vysloviť porušenie tohto ustanovenia, preto ústavný súd ustálil predmet konania tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto rozhodnutia.

18. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

19. Ústavný súd dopytom na okresnom súde zistil, že poverenie na vykonanie exekúcie bolo súdnemu exekútorovi vydané 19. júna 2017 a doručené 21. júna 2017. Povinný doručil okresnému súdu námietky proti exekúcii 26. júla 2017, v ktorých uviedol, že 13. apríla 2017 bola povolená jeho reštrukturalizácia. Okresný súd ďalej ústavnému súdu oznámil, že uznesením sp. zn. 32 K 16/2018 z 19. októbra 2018 rozhodol o vyhlásení

konkurzu na majetok povinného. Následne si súdny exekútor 18. apríla 2019 uplatnil trovy exekúcie z dôvodu zastavenia exekúcie pre konkurz. Okresný súd tiež uviedol, že v namietanom konaní došlo k strate súdneho spisu a momentálne prebiehajú úkony smerujúce k jeho rekonštrukcii.

20. Na základe uvedených informácií ústavný súd zistil, že v Obchodnom vestníku č. 73/2017 z 13. apríla 2017 bolo uverejnené uznesenie pod sp. zn. 31 R 2/2017 zo 6. apríla 2017, ktorým okresný súd povolil reštrukturalizáciu dlžníka [REDAKOVANÉ]. Následne 23. augusta 2018 bolo v Obchodnom vestníku č. 163/2018 uverejnené uznesenie sp. zn. 32 K 16/2018 zo 16. augusta 2018, ktorým okresný súd rozhodol o začatí konkurzného konania na dlžníka [REDAKOVANÉ]. Uznesením sp. zn. 32 K 16/2018 z 19. októbra 2018 uverejneným 25. októbra 2018 v Obchodnom vestníku č. 207/2018 okresný súd vyhlásil konkurz na majetok dlžníka [REDAKOVANÉ], uznal konkurz za hlavné insolvenčné konanie a ustanovil správcu Ing. Ladislava Bódiho, Mariánska 6, Nitra.

21. Ústavný súd ustálil, že napadnuté konanie začalo 14. februára 2017 podaním návrhu na vykonanie exekúcie podľa § 36 ods. 2 Exekučného poriadku. Uznesením sp. zn. 31 R 2/2017 zo 6. apríla 2017, ktorým okresný súd povolil reštrukturalizáciu dlžníka [REDAKOVANÉ], t. j. povinného, došlo 13. apríla 2017 zo zákona k prerušeniu exekučného konania, a to na základe § 114 ods. 1 písm. b) zákona o konkurze. Vyhlásením konkurzu na majetok povinného bolo 25. októbra 2018 napadnuté exekučné konanie zo zákona zastavené podľa § 48 zákona o konkurze.

22. Celkovo napadnuté konanie trvalo od podania návrhu do jeho prerušenia necelé dva mesiace. Zverejnením uznesenia o vyhlásení konkurzu na majetok povinného v Obchodnom vestníku sa začal konkurz na majetok dlžníka a napadnuté exekučné konanie sa zastavilo priamo zo zákona. Sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť 22. februára 2019, teda v čase, keď bolo napadnuté konanie zastavené *ex lege*. Z tohto dôvodu nemožno konštatovať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov,

pretože v čase podania ústavnej sťažnosti zásah do označeného základného práva sťažovateľa netrval.

23. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a pretože sťažovateľ sa v predmetnej veci domáhal ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v čase, keď v označenom konaní pred okresným súdom namietané porušenie označených práv už netrvalo, pripadalo do úvahy odmietnutie ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

24. K prípadnému porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy, ktorý má charakter všeobecného ústavného princípu a primárne neformuluje základné právo ani slobodu fyzickej osoby alebo právnickej osoby a jeho porušenia sa možno dovoľávať len v súvislosti s porušením určitého základného práva a slobody alebo ľudského práva alebo základnej slobody vyplývajúcej z kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách (m. m. PL. ÚS 14/98, I. ÚS 17/99), ústavný súd uvádza, že keďže sťažovateľ namietal porušenie tohto článku ústavy v spojení s čl. 48 ods. 2 ústavy, vo vzťahu ku ktorému bola ústavná sťažnosť odmietnutá ako zjavne neopodstatnená, podobne aj v tejto časti je namietané porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy zjavne neopodstatnené. Sťažovateľ navyše neuviedol žiadnu relevantnú ústavnoprávnú argumentáciu odôvodňujúcu porušenie tohto princípu.

25. Keďže ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa obsiahnutými v sťažnostnom petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu